

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

11/14

Reserve ex

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

- Zie verzendlijst

Telefoon 070-72 27 22
Telex 31337 MVD/GV/NL

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp		DIS/88/153/080	19 januari 1988
CVIN-bijdrage MID			

Als bijlage doe ik U toekomen de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 26 januari a.s.

Hoofd Militaire
Inlichtingendienst

v/a krz

Brigade-Generaal der
Cavalerie

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
een	Plein 4 's-Gravenhage	186634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID d.d. 19 januari 1988
nr. DIS/88/153/080

	Exemplaar nr:
Voorzitter CVIN	1/14
Hoofd BVD	2/14
Hoofd IDB	3/14
BuZa/DAV	4/14
BuZa/AMAD t.a.v. Mr. [REDACTED]	5/14
Assistent Director Intelligence IMS, Rear Admiral [REDACTED]	6/14
Hoofd MID	7/14
Plaatsvervangend Hoofd MID/KM	8/14
Plaatsvervangend Hoofd MID/KL	9/14
Plaatsvervangend Hoofd MID/KLu	10/14
HSI-HBInl./MID	11/14
HSV-SV/Bi/MID	12/14
MID-Archief	13/14

MILITAIRE ACTIVITEITEN EN ONTWIKKELINGEN

1 ● Landstrijdkrachten

2 ● Luchtstrijdkrachten

3 ● Zeestrijdkrachten

4 ● De toestand in de Perzische Golf

POLITIEKE EN POLITIEK-MILITAIRE ONTWIKKELINGEN.

5 ●. Europese ontwapeningsconferentie/Stockholm Document.

a. (Uncl)De opgaven van de jaarkalenders voor 1988.

(1) In overeenstemming met het gestelde in het Stockholmdocument zijn voor 15 november j.l. door de WP-landen 22 oefeningen met meer dan 13.000 c.q. 3000 deelnemers opgegeven. Naar verwachting zullen bij zeven daarvan waarnemers worden uitgenodigd.

(2) Opmerkelijk is dat de Sovjet-Unie de volgens de Stockholmafspraak al eind 1986 aangekondigde oefening met 75.000 deelnemers heeft opgesplitst in drie afzonderlijke oefeningen van respectievelijk 45.000, 16.000 en 14.000 man, die alle ongeveer in dezelfde periode in drie aan elkaar grenzende militaire districten plaats zullen vinden.

(3) Eveneens vermeldenswaardig is dat Hongarije, in tegenstelling tot vorig jaar toen het slechts een oefening onder de drempel van 13.000 militairen aankondigde, voor 1988 twee oefeningen volgens de normen van het Stockholmdocument heeft opgegeven, waarbij in één geval waarnemers zullen moeten worden uitgenodigd.

b. (C)Beoordeling Warschaupactuitvoering van het Stockholmdocument.

(1) De voornaamste conclusie van een recentelijk door de MID gemaakte analyse over de uitvoering van het Stockholmdocument door het Warschaupact in de periode december 1986-november 1987 luidt, dat de landen van het Warschaupact zich volledig gehouden hebben aan tenminste de "letters" van het Stockholmdocument, enige wanklanken t.a.v. door de Sovjet-Unie uitgevoerde inspecties daargelaten. Vanuit de militaire optiek bezien kan aan de in het Stockholmdocument overeengekomen maatregelen (dan ook) een zeker veiligheidbevorderend effect worden toegeschreven.

(2) Het oefenpatroon van de Warschaupactlanden is, onder meer door ontvangen detailinformatie duidelijker geworden. Het is mogelijk gebleken door waarneming en inspectie een aantal kenmerken vast te stellen van de wijze waarop de Warschaupactlanden hun oefeningen organiseren. Anders dan bij de "vrije" oefeningen van de NAVO landen gaat het daarbij in de kern om het beoefenen van diverse op drillmatige wijze uitgevoerde vormen van tactische gevechtvoering. Bovendien kan aan de hand van de waarnemingen de conclusie worden getrokken dat via andere wegen verkregen informatie over WP-oefeningen een beeld oplevert, dat - hoewel uiteraard minder volledig - overeenkomt met de realiteit.

c. (Uncl). CSBM's voor zeestrijdmachten

Tijdens het bezoek van Sovjet-premier [REDACTED] aan Zweden is aan de orde gekomen, dat waarnemers uit de Scandinavische landen zullen worden uitgenodigd bij Sovjet-marineoefeningen. Hoewel CSBM's voor zeestrijdkrachten door de NAVO worden afgewezen wordt hiermee nogmaals het belang bevestigd dat de hoogste politieke leiding van de Sovjet-Unie hecht aan het overeenkomen van dergelijke maatregelen voor de respectievelijke marines. In herinnering moge worden gebracht dat [REDACTED] reeds bij het lanceren van zijn voorstel voor een kernwapenvrije wereld voor het jaar 2000 (januari 1986) tevens hierop heeft aangedrongen.

6(●). Tsjechoslowakije: nieuwe partijleider

a. Op 17 december 1987 werd 74-jarige [REDACTED] "op eigen verzoek om leeftijdsredenen" ontslagen als secretaris-generaal van de Tsjechoslowaakse Communistische Partij (KSC). In dat verband werd door partijwoordvoerder gesteld, dat de taken waarvoor de KSC zich gesteld ziet, zoddanig omvangrijk zijn, dat [REDACTED] niet over voldoende energie beschikte om op de uitvoering ervan toe te zien. Ook stelde de woordvoerder, dat het besluit over [REDACTED] terugtreden reeds eerder in 1987 was genomen. [REDACTED] blijft evenwel lid van het Presidium van de KSC en behoudt eveneens zijn functie van president van Tsjechoslowakije.

b. Op voordracht van [REDACTED] werd de 65-jarige [REDACTED] de nieuwe secretaris-generaal in de KSC. [REDACTED] was tot dusver partijsecretaris voor de economie. In zijn eerste toespraak als partijleider beklemtoonde hij de noodzaak van economische hervormingen en van "meer democratie", waarbij hij uitdrukkelijk naar het voorbeeld van de Sovjet-Unie verwees. [REDACTED] benadrukte echter, dat het beleid van de KSC zoals dat was vastgelegd tijdens het 17de KSC congres van maart 1986 niet zal veranderen. Ook veroordeelde hij uitdrukkelijk de "Praagse Lente" van 1968.

c. Conclusie

(1) De benoeming van [REDACTED] tot partijleider van Tsjechoslowakije houdt een overwinning in voor de meer behoudende stroming binnen de KSC.

(2) Op korte tot middellange termijn zijn in Tsjechoslowakije geen ingrijpende hervormingen te verwachten.

(3) Mede gezien zijn leeftijd is Jakes te beschouwen als een "tussenpaus", die de partij moet leiden tot met name meer duidelijkheid bestaat over de uitkomsten van de (politieke) vernieuwingsprocessen in de Sovjet-Unie. Een belangrijke koerswending lijkt slechts mogelijk, indien de samenstelling van de Tsjechoslowaakse partijtop ingrijpend wordt gewijzigd, zoals in de Sovjet-Unie na het aantreden van [REDACTED] in maart 1985. Vanwege de hoge gemiddelde leeftijd in de partijtop zal de gelegenheid daartoe zich spoedig aandienen. Op grond van mutaties in de lagere regionen van de partij duidt de kaderpolitiek van de KSC vooralsnog op een bestendiging van de pragmatisch-conservatieve koers van [REDACTED] en [REDACTED].

7●). Hongarije: defensiebegroting 1988.

- a. In de voorgaande verslagperiode was vastgesteld dat, ondanks het streven van de Sovjet-Unie naar een evenwichtiger verdeling van de defensielast binnen het WP, Polen en Tsjechoslowakije niet bereid zijn de defensie-inspanning in reële termen sterk op te voeren. Recente begrotingscijfers wijzen erop dat ook de Hongaarse regering geen middelen beschikbaar heeft gesteld voor een wezenlijke toename van de militaire bestedingen.
- b. Op de Hongaarse staatsbegroting van 1988 is 34,9 miljard Forint (omgerkend ongeveer 1,4 miljard gulden) uitgetrokken voor defensie. Dit is onlangs bekend gemaakt door de Minister van Defensie [REDACTED] [REDACTED] tijdens een vergadering van de defensiecommissie van het Hongaarse parlement, die voor de eerste maal heeft plaatsgevonden. In 1987 bedroegen de defensie-uitgaven van Hongarije ongeveer 30 miljard Forint. Volgens een rapport van de Hongaarse regering is er sprake van een reële toename van het defensiebudget met 1% ten opzichte van 1987. Deze zou met name worden aangewend voor een verbetering van de levensstandaard van het militaire personeel die volgens dit rapport de afgelopen jaren was verslechterd.
- c. Ondanks de geplande forse verhoging van de militaire uitgaven (met ruim 15%) is het twijfelachtig of er dit jaar daadwerkelijk sprake zal zijn van een reële groei van de defensiebestedingen. Als gevolg van drastische prijs- en belastingverhogingen die in 1988 worden doorgevoerd om de ernstige economische crisis waarmee Hongarije te kampen heeft te bestrijden, zal de inflatie naar schatting 15 à 20% bedragen. Mede in het licht van het nog steeds aanzienlijke begrotingstekort is het zelfs denkbaar dat op het nu bekend gemaakte defensiebudget nog zal worden gekort.